

Metsäntutkimuslaitos Haapastensyrjä

METLA

metsä · tieto · osaaminen · hyvinvointi

Metsänjalostusta jo vuodesta 1960

Haapastensyrjän toimipaikka on metsänjalostustoiminnan keskuspaikka Suomessa. Etelä-Hämeessä, Lopella sijaitseva toimipaikka perustettiin vuonna 1960, kun Osuuspankkijärjestö luovutti Haapastensyrjän maatilalla Metsänjalostussäätiön käyttöön 50 vuodeksi. Metsäntutkimuslaitokselle Haapastensyrjä siirtyi vuonna 2000, kun Metsänjalostussäätiön koko jalostustoiminta yhdistettiin Metlaan. Haapastensyrjä on osa Metlan Etelä-Suomen alueyksikköä.

Haapastensyrjässä työskentelee pysyvästi noin 30 henkeä, joista kuusi on tutkijoita ja jalostajia. Kesäisin on tilapäistä työvoimaa noin 20 henkeä. Lisäksi Haapastensyrjässä vieraillee vuoden mittaan useita ulkomaalaisia opiskelijoita, jotka työskentelevät jalostusasemalla lyhyitä aikoja.

Haapastensyrjän uusi toimisto- ja laboratoriorakennus, Riihela, valmistui loppuvuodesta 2007. Arkkitehtitoimisto Häkli Ky:n suunnittelema rakennus palkittiin kunniamaininnalla Puupalkinto 2008 -kilpailussa. Talon sisustuksessa on käytetty monipuolisesti kotimaisia ja ulkomaisia puulajeja. Rakennukseen käytetty puutavara on peräisin Metlan omista metsistä.

Toiminnan painopisteitä ovat perinteinen metsäpuiden jalostustyö sekä uusien menetelmien kehittäminen. Metsänjalostuksen työvaiheita ovat puiden valinta, risteyttäminen ja valittujen puiden jälkeläisten testaus koeviljelyksissä. Kehittämistyö tähtää jalostustyön nopeuttamiseen, siementuotannon lisäämiseen ja kasvullisen lisäyksen menetelmien tehostamiseen. Yksi merkittävimmistä kehittämistyön saavutuksista on koivun siementuotanto kasvihuoneissa.

Tärkeimmät jalostettavat puulajit ovat mänty, kuusi ja rauduskoivu, mutta myös muita puulajeja, kuten haapaa, leppää ja lehtikuusta sekä rauduskoivun erikoismuotoa visakoivua on jalostettu. Jalostuksessa pyritään puiden kasvun, laadun ja viljelyvarmuuden parantamiseen.

Jalostustyön tulokset siirretään käytäntöön pääasiassa siemenviljelysten avulla. Metlalla on tässä työssä keskeinen rooli siemenviljelysten suunnittelijana ja vartteiden tuottajana. Haapastensyrjässä kasvatetaan vuosittain tuhansia vartetaimia istutettaviksi uusiin siemenviljelyksiin.

Viime vuosina toiminta on laajentunut metsänjalostuksen lisäksi metsägeneettiseen tutkimukseen sekä muuhun metsäntutkimukseen. EU-hankkeessa TREESNIPS tutkitaan puiden sopeutumisominaisuuksien geneettistä perustaa. Laajassa Metsät 2050-hankkeessa selvitetään puiden sopeutumista ilmastonmuutokseen. Muita tutkimusaiheita ovat mm. puiden sienijuuret eli mykorrhisat sekä rahkasammalten kasvatusta biopolttoaineiden valmistusta varten.

Taimitarha-alueen pinta-ala on noin kuusi hehtaaria, joista kaksi hehtaaria on kasvihuoneita. Suu-rimpien kasvihuoneiden korkeus on yhdeksän metriä ja pituus jopa 100 metriä. Niihin on perustettu puiden jalostustarhoja sekä koivun siemenviljelyksiä.

Osa kasvihuoneista on varustettu kehittyneellä automaatiikalla, jonka avulla kasvuoloja voidaan seurata ja säädellä tarkoin. Tutkimuskasvihuoneen varustukseen kuuluu myös pakastuslaitteet, joilla testataan taimen kylmänkestävyyttä. Yksi huoneista on suunniteltu erityisesti oksapistokkaiden juurrutukseen. Uudessa laboratoriossa puolestaan voidaan tuottaa esimerkiksi haavan ja visakoivun taimia solukko viljelyn avulla.

Toimipaikan lähistöllä kasvaa lukuisia puukokoelmia, joissa säilytetään arvokasta geeniainesta, kuten pluspuiden vartteita tulevaisuuden jalostusta varten.

Toimipaikan yhteyteen perustettiin 1960-luvulla puisto, johon on kerätty kotimaisten puulajien erikoismuotoja. Tämä ns. Rotupuisto havainnollistaa puulajiemme laajaa luontaista perinnöllistä vaihtelua. Puistossa kasvaa mm. kulta- ja pylväskuusia sekä liuskalehtikoivuja ja kääpiömäntyjä. Puiston nähtävyyksiin kuuluvat myös presidenttien puut. Presidentit Urho Kekkonen, Mauno Koivisto, Martti Ahtisaari ja Tarja Halonen ovat kukin vierailleet Haapastensyrjässä virkakaudellaan ja istuttaneet puistoon nimikkopuunsa.

Yhteystiedot:

Metsäntutkimuslaitos - Metla
Haapastensyrjän toimipaikka
Haapastensyrjäntie 34, 12600 Läyliäinen
Asiakaspäällikkö Pentti Kananen
Puh. 050 391 2495
pentti.kananen@metla.fi

